

Тетяна Сергіївна СУПРУН,
здобувач кафедри цивільного права та процесу
Харківського національного університету внутрішніх справ,
sts10031986@rambler.ru

УДК 347.626:347.636

ВИЗНАННЯ ТА ОСПОРЮВАННЯ МАТЕРИНСТВА

Здійснюється науковий аналіз норм сімейного законодавства України щодо визнання та оспорювання материнства. Здійснено дослідження судової практики у справах про встановлення материнства. Доведено, що незалежно від способу встановлення материнства наявність або відсутність кровного споріднення між жінкою та дитиною визнається судом, якщо воно підтверджено відповідними доказами. Обґрунтовано, що оскільки ст.ст. 131, 132 та 139 СК України не передбачають перелік доказів, необхідних для встановлення материнства, можна провести аналогію з позовами про визнання батьківства. І в тому і в іншому випадку завдання суду полягає у встановленні дійсного походження дитини. Зроблено висновок, що при встановленні материнства суд має брати до уваги будь-які докази, що підтверджують факт походження дитини від певної жінки. Зазначається, що по справах про встановлення материнства можуть бути призначені різні види судово-медичної експертизи. Доводиться, що завдяки розвитку науки стало можливим отримання конкретної відповіді на питання: чи є особа матір'ю дитини? А відповідь на це питання дає проведення генетичної експертизи. Зазначено, що новий вид дослідження вже знайшов широке застосування на практиці та має великі перспективи, оскільки він ґрунтується на механізмі передачі певних спадкових ознак і дозволяє виявити індивідуальні, а не групові властивості. Надано рекомендації щодо усунення недоліків у застосуванні норм СК України судами.

Ключові слова: встановлення материнства, визнання материнства, оспорювання материнства, докази, експертиза, письмові докази, позовне провадження, окреме провадження.

Материнство — це стан жінки від зачаття дитини і до її смерті або до смерті дитини. Материнство встановлюється на підставі відповідного документа виданого закладом охорони здоров'я про народження жінкою дитини. У більшості випадків жінка дійсно народжує дитину в закладі охорони здоров'я. При виписці з такого закладу вона отримує так зване «медичне свідоцтво про народження». Проте в наш час популярності набувають пологи вдома. Крім того, жінка може народити дитину в силу обставин об'єктивного характеру поза закладом охорони здоров'я. Ще одним випадком, коли встановлення материнства може бути утруднене, є застосування лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій.

Для встановлення материнства в зазначених випадках існує різний порядок. Проте він має деякі вади або інколи не дотримується. Внаслідок цього мають місце випадки, коли в актовому записі про народження дитини її матір'ю записується не та жінка, яка має кровний зв'язок з цією дитиною. Такі ситуації призводять до спорів про материнство.

Проблематика визнання та оспорювання материнства не одержала достатньої наукової розробки. Її окремі аспекти розглядалися у роботах О. М. Ганкевич, Л. Є. Гузя, А. В. Гузя, Н. А. Д'ячкової, Л. В. Красицької тощо. Проте не всі питання визнання та оспорювання материнства були розглянуті.

Метою статті є науковий аналіз судової практики у справах про визнання материнства, встановлення факту материнства та його оспорювання, а також розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення практики застосування сімейного законодавства.

Чинним сімейним законодавством України передбачено, що встановлення материнства може бути здійснено шляхом:

- визнання (ст. 131, ч. 2 ст. 139 СК України);
- встановлення факту материнства (ст. 132 СК України);
- оспорювання (ч. 1 ст. 139 СК України).

Зазначені способи визначення дійсного походження дитини від певної жінки спрямовані на встановлення факту кровного споріднення між жінкою та дитиною або на встановлення факту відсутності такого споріднення.

Кожен із зазначених способів має певні особливості порядку та підстав його застосування. Проте на практиці нерідко зустрічаються випадки, коли один з них безпідставно замінюється іншим.

Визнання материнства може бути здійснене жінкою, яка вважає себе матір'ю дитини, у таких випадках: якщо запис про матір дитини вчинено за рішенням органу опіки та піклування, оскільки батьки дитини були невідомі (ст. 131 СК України); якщо матір'ю дитини з якихось причин була записана інша жінка (ч. 2 ст. 139 СК України).

У першому випадку визнання материнства здійснюється в порядку окремого провадження, у другому — у порядку позовного провадження.

Визнання материнства відповідно до процедури окремого провадження повинно здійснюватися за наявності декількох умов, які впливають з аналізу норми ст. 131 СК України: з заявою про визнання свого материнства має звертатися особа, яка вважає себе матір'ю дитини; при цьому матір'ю дитини в актовому записі має бути записана вигадана жінка; складено актовий запис про народження дитини.

Остання умова досить часто не дотримується судами. У судовому засіданні розглядаються всі обставини справи, досліджуються надані сторонами докази, проте не береться до уваги той факт, що дитина, стосовно якої визнається материнство, не зареєстрована взагалі [1; 2]. У цьому разі має місце неправильне застосування норм чинного матеріального законодавства, яке передбачає, що материнство визнається, якщо запис про матір дитини вчинено відповідно до ч. 2 ст. 135 СК України. Тобто Закон передбачає наявність такого запису. З огляду на це, законним та обґрунтованим є рішення місцевого суду Ленінського району міста Дніпропетровська від 30 січня 2013 р. № 422/11734/2012, у якому зазначено, що обов'язковою умовою для вирішення судом питання про визнання материнства є наявність актового запису про народження дитини, а з наданих позивачем суду документів та обставин заяви виплаває, що актовий запис про народження дитини, яка народилася в заявниці, відсутній. На цій підставі суд прийняв рішення у задоволенні позову відмовити [3].

Визнання материнства в порядку позовного провадження може мати місце за наявності таких умов: з позовом має право звернутися жінка, яка вважає себе матір'ю дитини; матерю дитини у Свідощві про народження записана певна жінка, яка є відповідачем по справі; є в наявності актовий запис про народження дитини. Слід зазначити, що до цих вимог встановлюється позовна давність в один рік, який починається від дня, коли особа дізналася або могла дізнатися, що є матір'ю дитини.

Аналіз судової практики показує, що в позовному провадженні нерідко розглядаються справи, в яких спір про право відсутній. Тобто жінкою, яка вважає себе матір'ю дитини, подається до суду позовна заява і в тому разі, якщо запис про матір дитини вчинено відповідно до ч. 2 ст. 135 СК України [4; 5; 6]. При цьому має місце порушення норм процесуального права. Не дивлячись на спільні риси розгляду справ у позовному та окремому провадженні, останнє дещо відрізняється від позовного. Відповідно до ст. 235 ЦПК України справи окремого провадження розглядаються судом з додержанням загальних правил, встановлених ЦПК України, за винятком положень щодо змагальності та меж судового розгляду. Ціла низка процесуальних особливостей розгляду цих справ встановлена окремими главами ЦПК України.

Слід мати на увазі, що відповідно до п. 13 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 3 від 15 травня 2006 р. «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ

щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів», згідно зі ст. 139 СК України суд вирішує спори за позовом жінки, яка вважає себе матір'ю дитини, про визнання її материнства і внесення змін до актового запису про народження дитини, в якому записано матір'ю іншу жінку. Таким чином, у рішенні суду повинні бути зазначені всі відомості, які необхідні для внесенням органом державної реєстрації актів цивільного стану змін до відповідного акта про народження дитини для того, щоб цей орган зміг належним чином виконати судове рішення.

Встановлення факту материнства за рішенням суду може бути здійснене за наявності певних умов: жінка, яка вважала себе матір'ю дитини, померла; запис про матір дитини у Книзі реєстрації народжень вчинено відповідно до ч. 2 ст. 135 СК України; така заява може бути подана батьком, опікуном, піклувальником дитини, особою, яка утримує та виховує дитину, а також самою дитиною, яка досягла повноліття.

Проаналізована судова практика свідчить про те, що не всі зазначені умови дотримуються при прийнятті заяв про встановлення факту материнства. Так, досить часто такі заяви подаються самою особою, яка вважає себе матір'ю дитини [7; 8; 9], у той час як норма статті передбачає, що цієї особи на момент подання заяви вже не повинно бути в живих. У цьому разі має місце подання заяви неналежним заявником. Чинне законодавство не передбачає заміни неналежного заявника. У юридичній літературі зазначається, що якщо заяву подано особою, яка не має права її подавати, то суд відкриває провадження, встановлює всі дійсні обставини справи і, переконавшись у тому, що заявник не має правових підстав для вимоги, відмовляє йому в задоволенні заяви [10]. Такий підхід, вважаємо, є не зовсім правильним у справах про встановлення факту материнства. Щодо цієї категорії справ суд має залишити подану заявником заяву без руху та пояснити їй, що вона має подати заяву не про встановлення факту материнства, а про визнання материнства.

Оспорити материнство можна за наявності таких умов: позивачем у справі буде жінка, яка записана матір'ю дитини в актовому записі про народження дитини, але насправді матір'ю дитини вона не є; наявність актового запису про народження дитини; на зазначені вимоги не поширюється строк позовної давності.

Оспорювання материнства не допускається у разі перенесення в організм іншої жінки ембріона людини, зачатого подружжям (чоловіком та жінкою) в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій (сурогатне материнство); у разі перенесення в організм жінки ембріона людини, зачатого її чоловіком та іншою жінкою в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій (імплантація ембріона).

Встановити материнство жінки просто в тому разі, якщо вона народила дитину в закладі охорони здоров'я. У цьому разі є свідки, які можуть підтвердити, що саме ця жінка народила конкретну дитину, а крім того, закладом охорони здоров'я видаються документи, які також підтверджують факт народження дитини певною жінкою.

Встановлення материнства, як уже зазначалось, може бути утруднене в разі народження жінкою дитини поза закладом охорони здоров'я. Відповідно до ч. 4 ст. 13 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 1 липня 2010 р. у разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я документ, що підтверджує факт народження, видає заклад охорони здоров'я, який проводив огляд матері та дитини. У разі, якщо заклад охорони здоров'я не проводив огляд матері та дитини, документ, що підтверджує факт народження, видає медична консультаційна комісія. За відсутності документа закладу охорони здоров'я або медичної консультаційної комісії, що підтверджує факт народження, підставою для проведення державної реєстрації актів цивільного стану має стати рішення суду про встановлення факту народження.

Таким чином, якщо жінка народила дитину поза закладом охорони здоров'я, є ризик, що до актового запису про народження дитини будуть внесені відомості про жінку, яка не є матір'ю цієї дитини. Це обумовлено декількома чинниками: відсутність довідки закладу охорони здоров'я про народження жінкою дитини; необхідність зареєструвати дитину в якомога короткі строки — протягом місяця; значна тривалість судового розгляду справ про встановлення факту материнства.

З огляду на це, іноді жінки вдаються до хитрощів і реєструють дитину за чужими документами. І, як наслідок, у свідоцтві про народження дитини матір'ю виявляється записаною інша жінка [11]. У таких випадках згодом виникає потреба у визнанні або оспорюванні материнства в судовому порядку. На нашу думку, в цих випадках необхідно звертатися до суду з позовом про визнання материнства і внесення змін до актового запису про народження дитини, в якому записано матір'ю іншу жінку. Із таким позовом можуть звертатися до суду лише особи, зазначені у СК України. У разі пред'явлення такого позову іншими особами суддя повинен відмовити у відкритті провадження у справі, оскільки в таких випадках позивач не має права представляти інтереси дитини (п. 3 ч. 3 ст. 121 ЦПК України).

Отже, аналіз змісту ст.ст. 131 та 139 СК України дає підстави вважати, що ніхто інший, крім жінки, яка вважає себе матір'ю дитини, не має права звертатися до суду з позовом про визнання чи оспорювання материнства. З точки зору процесуального законодавства, такий позов може подати особа, яка досягла 14 років, оскільки відповідно до ч. 2 ст. 29 ЦПК України, суд може залучати до участі в таких справах законного представника неповнолітньої особи або особи, цивільна дієздатність якої обмежена.

Разом з тим слід погодитись з Г. Я. Тріпунським, який наголошує, що хоча в законі і не міститься відповідної прямої вказівки, проте, виходячи з положень ст. 10 СК України про аналогію закону, як і у випадку визнання батьківства (ст. 128 СК України), з позовом про визнання материнства можуть звернутись до суду також і опікуни, піклувальники дитини, особи, які утримують та виховують дитину, а також сама дитина, яка досягла повноліття [12, с. 131].

Виникає також питання: як бути у тій ситуації, коли жінка, яка з якихось причин не була записана матір'ю дитини, фактично визнала своє материнство, а потім була визнана недієздатною або обмежено дієздатною і не встигла звернутися до суду з відповідною заявою? Діючий СК України не дає відповіді на це питання. На наш погляд, така ситуація може бути розв'язана засобами процесуального характеру. Тобто відповідно до ч. 1 ст. 39 ЦПК України права, свободи та інтереси недієздатних фізичних осіб захищають у суді відповідно їхні батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи, визначені законом. Отже, до суду з відповідною заявою про визнання материнства в інтересах недієздатної жінки може звернутися її законний представник. Разом з тим закон не дає права іншому з батьків, усиновлювачу, опікуну чи піклувальнику дитини або самій дитині права звернутися з такою заявою.

Незалежно від способу встановлення материнства наявність або відсутність кровного споріднення між жінкою та дитиною визнається судом, якщо воно підтверджено відповідними доказами.

Оскільки ст.ст. 131, 132 та 139 СК України не передбачають перелік доказів, необхідних для встановлення материнства, можна провести аналогію з позовами про визнання батьківства. І в тому, і в іншому випадку завдання суду полягає у встановленні дійсного походження дитини. Таким чином, при встановленні материнства суд повинен брати до уваги будь-які докази, що підтверджують факт походження дитини від певної жінки, тобто при розгляді в суді цієї категорії справ сторони можуть використовувати всі допустимі засоби доказування.

Так, пояснення сторін по справах про встановлення материнства мають велике значення, оскільки мова йде про сферу індивідуальних інтимних міжособистісних відносин, про які дійсно обізнаними особами є сторони. По розглянутій категорії справ важливу роль відіграють і показання свідків. Складність оцінки доказів у справах про встановлення материнства полягає в тому, що міжособистісні відносини приховані від сторонніх. Посвячені в них найчастіше бувають родичі та близькі знайомі. Це і визначає коло свідків у справі. Свідчення близьких родичів і друзів є доказами по справі, але їх особливі відносини зі стороною зобов'язують суд найбільш ретельно перевіряти повідомлені ними факти, зіставляти їх з іншими доказами та оцінювати на основі всебічного і повного розгляду всіх обставин справи у сукупності.

Оскільки по досліджуваній категорії справ уточнюється біологічне походження дитини, все більшого поширення набувають різні види судово-медичних експертиз. Від того, наскільки правильно буде проведена експертиза і зафіксовані її висновки, багато в чому залежить обґрунтованість судового рішення. По справах про встановлення материнства можуть бути призначені різні види судово-медичної експертизи — біологічна, гінекологічна, імунологічна, молекулярно-генетична. Кожна із зазначених різновидів експертиз має свою специфіку і призначається в певних випадках.

Сьогодні завдяки розвитку науки стало можливим отримання конкретної відповіді на питання: чи є особа матір'ю дитини? Відповідь на це питання дає проведення генетичної експертизи. Новий вид дослідження вже знайшов широке застосування на практиці та має великі перспективи, оскільки він ґрунтується на механізмі передачі певних спадкових ознак і дозволяє виявити індивідуальні, а не групові властивості. Однак нерідко зустрічаються випадки, коли одна зі сторін навмисно ухиляється від участі в експертизі, або в силу свого матеріального становища не в змозі оплатити витрати на її проведення.

Ухилення від участі в експертизі може бути вчинено тільки з прямим умислом, якщо за наявності реальної можливості брати участь у проведенні експертизи сторона чинить всілякі перешкоди до її проведення. Відсутність коштів на оплату експертизи є об'єктивним, а не суб'єктивним моментом і не може розцінюватися як ухилення від участі в ній. У разі відсутності у сторони, яка заявляє клопотання про проведення експертизи, грошових коштів виходом з такої ситуації може стати проведення такої експертизи за рахунок коштів держави, з подальшим відшкодуванням судових витрат за правилами відповідних норм ЦПК України.

Окремо слід зупинитись на положенні, згідно з яким суд відповідно до ст. 146 ЦПК України може визнати факт, для з'ясування якого її було призначено, або відмовити в його визнанні (залежно від того, хто зі сторін ухиляється, а також яке значення має для них ця експертиза), оскільки ухилення сторони у справі зазначеної категорії від участі в експертизі або від подання необхідних матеріалів, документів тощо унеможливує її проведення. У разі ухилення відповідача від проведення судово-біологічної (судово-генетичної) експертизи у справах про визнання материнства суд має право постановити ухвалу про примусовий привід на проведення такої експертизи.

Висновки експертизи, у тому числі судово-генетичної, мають оцінюватись з урахуванням положень ст. 212 ЦПК України, згідно з якою жоден доказ не має для суду наперед установленого значення; він оцінює докази в їх сукупності, а результати оцінки відображає в рішенні з наведенням мотивів їх прийняття чи відхилення.

Проте, на відміну від справ про визнання чи оспорювання батьківства, у справах про встановлення материнства висновок експерта не є традиційними доказами. Найчастіше доказами в таких справах є певні письмові докази. Першим і найважливішим з цих доказів є Свідоцтво про народження дитини. Перелік інших письмових доказів ідентичний письмовим доказам, які використовуються у справах про встановлення батьківства, за деяким винятком. Так, в якості письмових доказів у справах зазначеної категорії використовуються свідоцтво про народження дитини, довідка про склад сім'ї, документи з медичних установ (обмінна карта, історія пологів, історія розвитку дитини, копія амбулаторної карти матері та дитини), листи, заяви, анкети, а також документи, які прямо чи опосередковано підтверджують факт народження дитини певною жінкою та визнання нею свого материнства.

Відповідно до ст.ст. 213, 215 ЦПК України рішення щодо встановлення материнства повинно ґрунтуватися на всебічно перевірених судом даних, що підтверджують або спростовують заявлені вимоги чи заперечення проти них, а його резолютивна частина — містити всі відомості, необхідні для реєстрації батьківства (материнства) в органах РАЦС. У разі доведення відсутності кровного споріднення між особою, яка записана матір'ю, та дитиною суд постановляє рішення про виключення відомостей про особу як матері дитини з актового запису про її народження. Підставою для задоволення позову в цьому випадку є доведення відсутності кровного споріднення між особою, яка записана матір'ю, та дитиною.

Справи про встановлення материнства — це особлива категорія справ, які досить часто розглядаються в суді. Основним способом встановлення материнства в судовому порядку, як свідчить судова практика, є визнання материнства жінкою, яка вважає себе матір'ю дитини, через втрату або неотримання свідоцтва про народження дитини. Такі справи розглядаються як у окремому, так і в позовному провадженні. Проте нерідко зустрічаються судові справи, в яких враховуються не всі умови подання та розгляду відповідних заяв. Для усунення зазначених у статті недоліків судам слід ретельніше підходити до аналізу обставин справи та наданих заявниками доказів. З метою економії цивільного процесу та належного захисту прав і законних інтересів фізичних осіб судам слід також належним чином визначати вид провадження у справі.

Список використаних джерел

1. Рішення Котовського міськрайонного суду Одеської області від 13.07.2013 р. у справі № 1516/5590/2012 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/29505736>.
2. Рішення Котовського міськрайонного суду Одеської області від 18.01.2013 р. у справі № 1516/5589/2012 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/28697318>.
3. Рішення Ленінського районного суду міста Дніпропетровська від 30.01.2013 р. у справі № 422/11734/2012 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/29974396>.
4. Рішення Тячівського районного суду Закарпатської області від 15.08.2011 р. у справі № 2-1425/11 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/17905636>.
5. Рішення Ленінського районного суду міста Севастополя від 03.10.2012 р. у справі № 2-2612/11 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/21957483>.
6. Рішення Кодимського районного суду Одеської області від 12.04.2016 р. у справі № 503/1294/15-ц [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/57219803>.

7. Рішення Котовського міськрайонного суду Одеської області від 03.10.2012 р. у справі № 1516/3825/2012 [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/26292097>.
8. Рішення Жашківського районного суду Черкаської області від 30.12.2013 р. у справі № 693/2067/13-ц [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/36621445>.
9. Рішення Луцького міськрайонного суду Волинської області від 17.12.2014 р. у справі № 161/13671/14-ц [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/42055196>.
10. Чорнооченко, С. І. Цивільний процес [Текст] : навч. посіб. / С. І. Чорнооченко. — К. : Центр навчальної літератури, 2005. — 472 с.
11. Рішення Первомайського міськрайонного суду Миколаївської області від 22.10.2015 р. у справі № 484/3337/15-ц [Електронний ресурс] / Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53847972>
12. Тріпульський, Г. Я. Процесуальні особливості розгляду спорів, які зв'язані з виникненням, здійсненням та зміною особистих немайнових правовідносин між батьками та дітьми [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Тріпульський Григорій Яковлевич. — Одеса, 2007. — 227 арк.

*Рекомендовано до друку кафедри цивільного права та процесу
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 25 травня 2016 року)*

Надійшла до редакції 20.05.2016

Супрун Т. В. Признание и оспаривание материнства

Осуществляется научный анализ норм семейного законодательства Украины относительно признания и оспаривания материнства. Осуществлено исследование судебной практики по делам об установлении материнства. Доказывается, что независимо от способа установления материнства наличие или отсутствие кровного родства между женщиной и ребенком определяется судом, если оно подтверждено соответствующими доказательствами. Обосновано, что поскольку ст.ст. 131, 132 и 139 СК Украины не предусматривают перечень доказательств, необходимых для установления материнства, возможно провести аналогию с исками об установлении отцовства. И в том, и ином случае задача суда состоит в установлении действительного происхождения ребенка. Сделан вывод, что при установлении материнства суд должен учитывать любые доказательства, которые подтверждают факт происхождения ребенка от определенной женщины. Указывается, что по делам об установлении материнства могут назначаться различные виды судебно-медицинских экспертиз. Доказывается, что благодаря развитию науки стало возможным получение конкретного ответа на вопрос: является ли лицо матерью ребенка? А ответ на этот вопрос дает проведение генетической экспертизы. Указано, что новый вид исследования уже нашел широкое применение на практике и имеет большие перспективы, поскольку он основан на механизме передачи определенных наследственных признаков и позволяет определять индивидуальные, а не групповые особенности. Даны рекомендации по устранению недостатков в применении норм СК Украины судами.

Ключевые слова: *установление материнства, признание материнства, оспаривание материнства, доказательства, экспертиза, письменные доказательства, исковое производство, особое производство.*

Suprun, T. V. Recognition and Challenging Maternity

The present article makes scientific analysis of the Ukrainian family legislation norms dealing with acknowledging or contesting the maternity. The article also investigates the court practice in cases of establishing maternity. The author of the article proves that irrespective of the way maternity is established the presence or absence of blood relationship between a woman and a child is recognized by the court if it is confirmed by proper evidence. It is substantiated that as articles 131, 132 and 139 of the Family Code of Ukraine do not envisage a specification of evidence necessary to establish maternity, it is possible to draw an analogy with claims to establish paternity. In both cases the task of the court is to establish the real parentage of a child. A conclusion is drawn that while establishing maternity the court has take into consideration any evidence that confirms the fact of the child's descent from a definite woman. The paper indicates that in cases of establishing maternity various types of forensic medical examinations may be prescribed: biological, gynaecological, immunological, molecular-genetic ones. The author proves that nowadays due to scientific achievements it has become possible to get a concrete answer to the question: Is this person the mother of the child? The answer to this question is provided by a genetic examination. It is shown that the new kind of examination has already been widely used in practice and has great prospects as it is based on the mechanism of transfer of certain inherited characters and allows finding out not group but individual features. The author gives recommendations for the elimination of shortcomings in applying the norms of the Family Code of Ukraine by the courts.

Keywords: *acknowledging or contesting the maternity, evidence, various types of forensic medical examinations, genetic examination.*